

Rugilė Audenienė išleido savo pirmąjį romaną „Vojago“, jį pristatydama rašytojas ir literatūros kritikas Rimantas Kmita sakė, jog ieškojo jame „duobių“, bet nerado.

Į romaną sudėta giminės istorija su tikraisiais vardais

Šiaulių dailės galerijoje rašytojos Rugilės Audenienės debiutinės knygos „Vojago“ pristatymas buvo pavadintas „pokalbiu apie romano statybas“. Dialogą su autore mezgė rašytojas ir literatūros kritikas Rimantas Kmita. Pokalbį pildė šiaulietis skaitytojas, nusipelnęs inžinierius, esperantininkas Zenonas Sabalys, pavadinęs knygą, kurioje yra ne tik giminės, krašto istorija, bet ir esperanto kalbos linija, vertinga ir sąžininga.

Rūta JANKUVIENĖ
ruta@skrastas.lt

Nuo tetos dienoraščio

Rašytojų pokalbis, kuris vyko galerijoje penktadienio vakarą, intrigavo klausimais: „Kas, jeigu gimei ne Pietiniam, o kaime Kupiškioje, ir tau net nereikėjo išvažiuoti į Klaipėdą ar Vilnių, kad didieji įvykiai tave pasiektų?“ „Kas, jei buvai vaikas iš provincijos, kurio tėtis emigravo, tik viskas vyko per Antrąjį pasaulinį karą?“

Atsakymai – knygoje „Vojago“ (esperanto kalba „Kelionė“), kurios veiksmas prasideda tarpukariu ir tęsiasi karo metais, pokariu. Romano pavadinimas susijęs su pagrindinio herojaus, inteligento, mokėjusio esperanto kalbą ir dar kelias kalbas, kelione per gyvenimą.

R. Audenienė yra ir žurnalistė, ir rašytoja. Jos eilėraščiai publikuoti literatūros leidiniuose, Biržuose ji žinoma savo projektu „Haiku gimnazija“, o šią pirmąją prozos knygą skaitytojams pristatė šiemet.

Autorė pasakojo, jog romaną parašyti paskatino į rankas patekęs tetos dienoraštis, atskleidęs išskirtos šeimos, negalėjusių susituokti jos tėvų istoriją. Šis dienoraštis, autorės senelio laišakai, giminės pasakojimai, Šiaurės Lietuvos regiono žmonių prisiminimai sudaro romano, kuris vadinamas ir istoriniu, pamatą.

Bet tai ne dokumentinis pasakojimas, nors knygoje palikti tikrieji visų veikėjų vardai ir net pagrindinių herojų fotografijos įdėtos. Pati autorė sako, jog yra kilusi „tarp Biržų ir Kupiškio“. Šito krašto žmonių likimai ir atskleidžiami. Autorėi pačiai imponavo, kaip dramatišką laikmetį išgyveno provincijos, kaimo žmonės. Jos žodžiais, kai kam ir dabar keista, kad ten gyvenama, kaip visur: „Stebėjosi, kad rašiau, jog ten ir tada buvo kremas „Nivea“, kad tai neišgalvota.“

Knyga pasakoja apie mergaitę, su mama patekusią į Antrojo pasaulinio karo sukurtą Kupiškio apylinkėse, jos tėtį, išvežtą priverstinių darbų į Vokietiją, patekusi į Štuthofio koncentracijos lagerį, o pasibaigus karui nutremtą į Balchašą. Taip pat – apie esperanto kalbą, kurią mokėjo pagrindinis knygos veikėjas, ir kuri jam tapo vilties gija.

Pasakojimas romane skamba dviem balsais – dukros ir tėvo.

Pasak R. Audenienės, teta negalėjo perskaityti knygos rankraščio prieš atiduodant leidyklai, bet knygai pasirodžius nesulaukė priekaištų nei iš jos, nei iš kitų gimičių.

Romanas – be duobių

R. Kmita teigė, jog paėmęs debiutinę knygą į rankas tikėjosi „romano statyboje“ rasti du-

bių, skylių. Bet patikino neradęs. Romanas nuo pirmųjų sakinių patraukia.

Abu rašytojai svarstė, kiek gyvenimo cemento galima įdėti į literatūros kūrinį? Ką sako savo istorijas papasakoję ir knygos herojai tapę žmonės – džiaugiasi ar pyksta? Ar literatūriniai tiltai į provinciją reikalingi, ir ar juos nutiesęs rašytojas netaps tuo „tarmiškai rašančiu autoriumi nuo Šiaulių ar Biržų“, net jei gyvena Vilniuje?*

R. Kmita ir pati autorė sakė, jog romaną yra „lėto skaitymo“ (gal tai ir minusas, bet pandemijos laikų ypač tinkamas skaityti). Siužetas dramatiškas, bet pasakojimas ramus, kalba neskubanti, su tarmiškais žodžiais. Tuo išskiria net pasakojimas apie herojaus išgyvenimą Štuthofio lageryje.

Knygos pristatyme žodžio paprašęs Zenonas Sabalys, žinomas šiaulietis, miesto Garbės pilietis, sakė, jog knygą „išnagrino, kaip inžinierius“, o esperantininkas yra nuo 1956 metų, šią kalbą mokė nuo 1957 metų.

Jis papildė knygos pristatymą pasakojimu apie Šiauliuose gyvenusių žymų esperantininką Juozą Petrulį, kurio užrašai knygoje yra cituojami. Pabrėžė, jog ši kalba ir jam pačiam suteikė galimybę pažinti pasaulį daug žmonių, apkeliauti daug šalių.

„Įdomi knyga man ir tuo, kad veiksmas vyksta mano gimtajame krašte – trikampyje tarp Kupiškio, Rokiškio, Anykščių, – sakė jis. – Įdomūs herojų gyvenimai, moterų ir vyrų linijos, žmonės, išskirti per atstumą ir laiką, išliko vienas kitam ištikimi ir susitinka po daug metų. Herojai sunkiai gyvena, bet džiaugiasi gyvenimu ir ištveria.“

„Retai knygoje herojai yra tokie natūralūs, sąžiningi, nepagražinti, retai rašoma ir apie vežimus į lagerius Vokietijoje, – pabrėžė Z. Sabalys ir reziūmavo: – Man knyga patiko, ačiū.“

„Aukštarūžė“ minėjo sukaktį

Aukštelkės kaimo (Šiaulių r.) bendruomenė „Aukštarūžė“ iškilmingai minėjo 15-os metų veiklos sukaktį.

Šventė prasidėjo Aukštelkės Šv. Antano Paduviečio bažnyčioje, kur šv. Mišias aukojo parapijos klebonas Tomas Ūksas. Iš bažnyčios eisena nuėjo prie kaimo kryžiaus, kur uždegė žvakes už visus išėjusius amžinybėn Aukštelkės kaimo gyventojus.

Pagrindine gatve eisena atžygiavo iki dar vieno Aukštelkės istoriją liudijančio ženklo, naujai pastatyto akmens, skirto Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 30-mečiui. Šį atminimo ženklą pašventino klebonas T. Ūksas.

Po oficialiosios dalies visi rinkosi į kaimo parką, kur vyko koncertas. Dalyvavo šokių grupė „Vitadance“, Užvenčio kultūros centro kapela „Venta“, Sauginių liaudiškos muzikos kapela, Ginkūnų moterų vokalinis ansamblis „Rasa“, Aukštelkės moterų vokalinis ansamblis „Šermukšnelė“, Kužių salės moterų šokių grupė „Dizzy“.

Daug aplodismentų sulaukė solistų Kristinos Lučinskaitės, Adolfo Kazlausko, dainų autorių ir atlikėjų Gitanos ir Giedriaus Morkių dainos. Koncertą vainikavo Algimanto Butnorius solinė programa. Renginį vedė Lina Jokubauskienė.

Parengta pagal Šiaulių rajono savivaldybės inf.

Kruopiškiai rinkosi į šeimų šventę

Kruopių miestelio (Akmenės r.) skvere vyko šeimų šventė „Mes kartu“. Renginio metu oficialiai atidaryta minigolfo aikštelė.

Pagrindiniai šventės personažai – Karlsonas, Freken Bok ir Mažylis – įtraukė į sportines rungtis. Dalyviai rungėsi taiklumo ir vikrumo varžybose, žaidė minigolfą.

Dešimt dalyvavusių komandų ap-

Įsikūrė naujose patalpose

Lietuvos aklyjų ir silpnaregių sąjungos Pakruojo filialas persikėlė į naujas patalpas Mindaugo gatvėje. Butas pritaikytas regos negalia turintiems asmenims, veikia internetas, galima atsispausdinti tekstus didesniu šriftu, klausytis garsinių knygų.

Naujų patalpų simboliniame atida-

dovanotos medaliais: išrinktos taikliausios, azartiškiausios, šauniausios, išradingiausios, vikriausios šeimos.

Koncertavo grupė „Trys draugai“, vaikai galėjo pūsti milžiniškus muilo burbulus, šokinėti ant batuto, veidą pasipuošti piešiniais.

Šventę organizavo Kruopių kultūros namai, seniūnija ir bendruomenė.

ryme filialo vadovė Kristina Butkevičienė dėkojo organizacijos nariams už iniciatyvumą, norą tobulėti.

Įkurtuvėse koncertavo filialo moterų ansamblis „Varsa, vadovaujamas Gintauto Gvazdausko, eiles skaitė Karolina Kazlauskienė.

„Šiaulių krašto“ inf.

Naktinėjo bibliotekoje

Penktadienį Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka kvietė lankytojus laiką kartu leisti iki vėlumos.

Vyko susitikimas su rašytoja, aktore Daiva Čepauskaite ir „baisiai“ gražių eilėraščių skaitymai, „Vėjų teatras“ parodė muzikinį spektaklį visai šeimai „Baisiai gražu“.

Pasinerti į meditaciją kvietė garsų terapija „Maudynės gongų ir Tibeto dubenų garsuose“.

Pirmą kartą bibliotekos lankytojai galėjo išbandyti pabėgimo kambarį „Išlaisvink Povilą Višinskį“, skirtą bibliotekos 70-mečio jubiliejui paminėti.

Renginys „Naktis bibliotekoje“ yra projekto „Šeimadieniai bibliotekoje 2020“ dalis.

Atidengė paminklą Gintarui Beresnevičiui

Sekmadienį Baisogalos priestočio bendruomenė „Imantai“ (Radviliškio r.) organizavo religijotyrininko, rašytojo, publicisto, eseisto Gintaro Beresnevičiaus (1961–2006) atminimo akmenis atidengimą jo senelių ir tėvo sodybos vietoje.

Apie R. Beresnevičiaus gyvenimą kalbėjo renginio sumanytoja, mokytoja lituanistė Regina Vaitkevičienė. Lietuvių pagonių apeigų ir papročių žinovė dr. Daiva Šeškauskaitė supažindino su apeigomis.

Baisogalos priestoties yra Baisogalos miestelio dalis, nutolusi nuo miestelio į rytus 1,7 kilometro. Bendruomenė „Imantai“ įkurta 2010 metais, jai vadovauja Rimantas Vaitkevičius.

„Šiaulių krašto“ inf.

Bubiai šventė istorinį jubiliejų

Rugpjūčio 28 dieną Bubiuose vyko jubiliejaus šventė – rašytiniuose šaltiniuose Bubiai pirmą kartą paminėti lygiai prieš 400 metų.

Bubių seniūnijos, VO Bubių bendruomenės, Šiaulių r. savivaldybės kultūros centro Bazilionų filialo bei Dubysos aukštupio mokyklos surengta šventė prasidėjo istoriniais pasakojimais ir „Saulės mušio“ scenomis.

Dizaineris, kraštotyrininkas Vilius Pūras pasakojo sakmes ir istorijas apie Bubių. Bubių gatvėms važinėjusi karieta kvietė trumpai ekskursijai po gyvenvietę.

Bubių seniūnas Vytautas Slabys su pavaduotoja Nijole Saunorienė į šventinę aikštę įnešė vardinę jubiliejinę duoną ir ją pasidalijo su visais šventės dalyviais.

Seniūnas išvardijo darbus: išasfaltuota Šilų gatvė Meškių kaime, artimiausiu metu bus asfaltuojama Gervėnų gatvė, numatyta sutvarkyti įvažiavimą į Šiaulius bei pėsčiųjų taką. Numatyta išasfaltuoti apie 200 metrų Slėnio gatvės. Pagamintas stendas su tikslu visos seniūnijos žemėlapiu. Bus atnaujinta dalis gatvės apšvietimo Bubiuose.

Koncertavo Dubysos aukštupio mokyklos mokiniai, Bubių folkloro ansamblis „Obelėlė“, Bazilionų mėgėjų teatras, mišrus duetas, folkloro ansamblio „Kurtuove“ atstovai.

Šventei prisiminti pasodintas jubiliejinis ažuolas.

Parengta pagal Šiaulių rajono savivaldybės inf.